

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

Sectio Decima. De Capitulo Sede vacante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

ut dicant oppositâ stantem pro tali facultate Episcoporum negent esse probabilem: immo eo usque progressi, ut quam negant hodie in Episcopis facultatem quoad suos, abtolvendi occulta contra Coenâ Bullam, eandem hodie quoad suos concedunt Prælati Regularibus. Quare vel neganda, admissa à Felice n. 3424. in Prælati Regularibus, quoad suos hæc facultas, ut recte P. Moya tom. 1. pag. 327. n. 6. vel affirmanda certo probabiliter eadem in Episcopis facultas quoad suos. Non ergo stat morum reformatio in limitandâ Superiorum sive Ecclesiasticorum, sive Regularium facultate, sed in Superiorum electione; qui si prudentes sint, maturè procedent in lucē facultatis usu, maturè in communicandâ paucis, & quidem selectis viris facultate; maturè in non manifestandâ, nisi dum opus est, autoritate, quâ potiuntur. Hoc pacto Episcoporum Ecclesiæ Principum, & Prælatorum Regularium dignitati prospicietur; & lapsi habebunt, cui scelera sua fiducialiter committant.

N. 251. Adverte, mi Lector, me hæc in disputatione nonnulla de hæresi externâ delibasse; nam interna ab omnibus absolvi potest: nec eandem materiam dilatare decrevi, eo quia ad manus sunt gravissimi Doctores, qui plenâ manu hoc distendunt, & diserunt; tantò magis quod hæreses externæ ad diversum forum pertinent, & quidem pro Regionum diversitate diversum: neque idem ubique Inquisitionis Tribunal, eademque facultas. Nam ut fidem meam liberem, satis erit perpendere Hispanam Inquisitionem, quæ maioribus præ alijs Inquisitionibus gaudet privilegijs: Hispani enim Inquisitores absolvere possunt ab hæresi occultâ, non tantum in foro judiciali, & externo, sed etiam in foro conscientie: non ita alijs Inquisitores; ait Carena part. 2. tit. 2. §. 7. n. 61. Diana 1. p. tr. 5. ref. 4. & p. 8. tr. 7. ref. 50. Felix n. 3341. Vnde verò in Inquisitoribus Hispaniæ tanta facultas? Sunt qui ex speciali privilegio derivari; sunt qui ex consuetudine; & Sedis Apostolicæ permissione, ne conversio hæreticorum occultorum retardaretur occasione Romani itineris. Porro hæc facultas absolvendi ab hæresi externâ occultâ non tantum ipsi Tribunali Hispaniæ Inquisitionis, sed cuilibet Inquisitori seorsim competit, adeo ut quilibet possit cuicumque Confessario eam facultatem committere: ut enim Inquisitor hanc facultatem exerceat, & committat, necesse non est ut Sacerdos sit, quia hæc facultas concessa est Inquisitori ratione sui officij, non ratione Ordinis Sacra-

dotalis, quo non eget ut censuram tollat, aut alteri tollendam communicet: quâ sublatâ, hæresis poterit ab omni Sacerdote absolvi; nam peccata ratione censuræ reservata, si hæc tollatur, possunt ab omnibus absolvi. Hec ferè ad verbum Felix l. c. P. Di. cast. de Censuris tr. 10. dub. 12. & alijs.

S E C T I O X.

De Capitulo Sede vacante.

§. I.

Quid possit in Regulares approbatores?

S U M M A R I U M.

Status questionis, n. 252. 253.

DD. stantes pro jure Capituli, quod Regulares approbatores possit examinare, n. 253.

Non sunt nisi duo, quin nec duo, ibid.

Capitulum per Vicarium a se electum approbare potest Confessores, n. 254.

Rationes dictorum DD. ibid.

Dicunt Clementis IV. Decretum revocatum: & sicut Capitulum potest approbare, ita & revocare licentias, ibid.

Dicunt potestatem approbandi Regulares esse ordinariam Episcopi, & ideo transire ad Capitulum, n. 255.

DD. negantes, n. 256.

Atant quod etsi de jure communi Capitulum hoc possit, derogatum tamen à Clemente IV. n. 257.

Clausula ejusdem Clementis, ibid.

Negant jus approbandi Regulares esse ordinarium Episcopi, sed delegatum, ibid.

Clemens X. decidit, quod novus Episcopus revocare possit approbationes Antecessorum, ibid.

M Ovi hoc dubium supra n. 213. & huc N. 252. transtuli fusiori calamo, quæ breviori conceperam, tantò magis, quod hæc materia familiari Episcoporum morte quotidie ob oculos versatur, & quod magis est, acerbis contentionibus sit illustrior, & infelicio. Queritur igitur, an Capitulo, Sede vacante, insit jus examinandi Regulares ab Episcopo demortuo approbatores, sive sine causâ, sive cum novâ causâ, eo modo quo subsequens Episcopus potest absolute, etiam non accedente novâ causâ ex parte Regularis, sed pro suo libito, & sui muneris officio examinare, approbare, reprobare, limitare facultatem absolvendi sæculares ab alio Episcopo Regularibus concessam?

Duos dumtaxat reperio Doctores, qui militant pro jure Capituli, Sede vacante, (de hoc enim semper loquor, ne cæties repetam;) nempe

nempe Episcopum Barbatrensem in suo Pastoralis Regularium parte 2. qu. 20. a n. 25. alio nomine, Frances de Vrutigoyti; & Mag. Hyacinthum Donatum tom. 3. tr. 4. qu. 28. pag. mibi 40. qui licet aliquem in propria rationis favorem citent, neminem tamen in favorem sue conclusionis; nec unum cum alio confundi debet: vulgare enim est, ut Doctores idem antecedens aut rationem concedant, & contradicant in conclusione. Quin si rem considero, neuter stat pro Capitulo: ait enim M. Donatus, quod Capitulum, si adfit iusta causa, possit revocare facultatem. At hoc non est ad rem; non enim questio est, an si adfit iusta causa; sed questio est absoluta, quid possit Capitulum de jure suo: eo modo, quo, quid possit de jure suo Episcopus de novo succedens, qui, si ve adfit, si ve non adfit nova iusta causa ex parte Regularis, ob quam motivum revocandi dedit, potest absolute, etiam nulla presente nova causa, revocare facultatem, quam ab Episcopo demortuo habuerunt? Quod enim, superveniente nova causa, possit Episcopus revocare ipsam, quam ipse dedit Regulari, facultatem, ex Clemente X. est prorsus certum. Similiter nec Barbatrensis stat; quia tandem num. 42. concludit dicendo: Judico utramque sententiam esse probabilem tum autoritate, (& tamen neminem, nisi pro sua ratione, non pro sententia citat) tum ratione. Censeo tamen hodie in praxi sequendam, quæ distinguit inter licentias limitatas, & illimitatas datas. De illimitatis ait non posse ab Episcopis, nec Ordinariis sine iusta causa revocari, eosque illimitate approbatos non posse ad examen vocari. De limitatis ait posse, etiam sine causa. Hæc Episcopus, qui absolute negat facultatem ipsis etiam Episcopis revocandi facultates illimitatas sine iusta causa; quanto magis negabit Capitulo? Rursus concedit licentiam Episcopis tantum quoad revocandas etiam sine causa licentias limitatas: ergo Capitulo ad summum conveniet facultas revocandi, etiam sine causa, licentias Regularium limitatas.

N. Probat M. Don. 1. quia Capitulum de jure communi potest omnia, quæ Episcopus de jure ordinario, paucis exceptis; sed Episcopus revocare potest de jure ordinario facultatem Regularibus concessam: ergo & Capitulum. Secundo, quia Vicarius à Capitulo electus potest approbare Confessores, ut tuetur cum pluribus Barbof. in Collect. ad Trid. sess. 23. de Ref. c. 15. n. 28. ergo potest revocare facultates ab Episcopo mortuo concessas. Tertiò, quia Bulla Clementis IV.

in quâ DD. oppositi fundantur, derogata fuit à Tridentino revocante omnia privilegia, quibus Regulares ab approbatione Episcopi eximebantur: ergo Regulares approbati debent à quolibet Ordinario, adeoque à Capitulo Sede vacante, quod venit nomine Ordinarij; alias nec à sequenti Episcopo approbandi forent.

Probat Frances n. 25. qui ait: Pace tunc N. torum virorum (nempe contrariorum) dico, 255. quod Capitulum revocare possit licentias Regularibus concessas, & vocare ad examen, eo modo, quo Episcopus successores explicat autem, ne æquivocis sit locus, an facultas à jure concessa vocanda sit ordinaria, an delegata, ut inter alios vult Barbof. & respondet, quod si ea facultas non natus aliquo jure antecedenti, dicenda sit delegata; si autem à novo jure confirmetur, dicenda sit ordinaria. His positus, ita arguit: quia Tridentinum vetat nequis Regulari audire possit confessiones sine approbatione Episcopi: ergo jus approbandi est indivisum ab officio Episcopi; ergo est ordinarius respectu Episcopi: sed potestas conveniens Episcopo de jure ordinario transit in Capitulum, ut plerique docent, ait n. 21. quibus addo Episcopum Campanil. in suo Divesius Camp. juris Canonici Rubrica 12. cap. 13. n. 74. pag. mibi 738. qui ex hoc principio inferunt, quod Capitulum medio Vicario à se electo examinare, & approbare possit Confessores: immò ex eodem principio, inconsequenter tamen, P. Pelizar. tom. 2. in Man. Regul. tract. 8. cap. 4. n. 7. intulit Regulares nequire in suis Ecclesijs concionari, nisi petita à Vicario Capitulari benedictione, eo quia hæc potestas conveniebat Episcopo de jure ordinario, & ideo transijt ad Vicarium Capituli: ergo potestas examinandi Regulares transijt ad Capitulum. Confirmat; quia Episcopus subsequens potest revocare facultates ab Episcopo demortuo concessas; ergo etiam Capitulum intermedium.

Verumtamen pro opposita sententia negante Capitulo jus examinandi, & approbandi Regulares ab Episcopo demortuo approbati, stant ferè omnes DD. inter quos quinque insignes Lusitani, Barbof. de Prob. rest. Episc. part. 2. allegat. 25. n. 49. P. Fr. P. gundez in 2. Ecclesia precept. lib. 7. cap. 2. n. 28. P. Suar. junior tract. 2. de Penit. d. 2. n. 251. P. Nogueir. d. 14. Cme. sess. 2. Syl. p. Sum. vena novum Carmelitanæ Familie Iudus P. Nogueir. Opusculo 2. res. 23. n. 96. qui præter alia, addit Clementis IV. Breve alia citat. Accedit his P. Dicastillo tr. 8. de Penit. d. 10. num. 321. Bossius de Triplici Jubilei Privilegio

fest. 3. casu 2. §. 1. pag. mihi 185. editionis Mediolanensis, dicens: Solus autem succesor in dignitate, & jurisdictione, non in solâ jurisdictione, ut est Capitulum Sede vacante, seu ejus Vicarius Generalis, potest Regulares semel approbatos vocare ad examen, vel reprobare: ita Clemens IV. & si fiat revocatio, nullus est momenti. Hæc

P. Suar. Bossius. Accedit quoque Magnus Suarez, qui in unâ suâ à me lectâ ante quadriduum epistolâ, negat convenire Capitulo jus examinandi dictos Regulares. P. Pellizar. in

P. Peliz. Manuali Regul. tom. 2. tr. 8. c. 2. n. 44. pag. 268. P. Leurenus *quest. 484.* in suo *Vicario Capitulari*, qui quidquid respicit Capitulum

Sedis vacantis expedite exhaurit; illust. Fermosinus Astorga Episcopus in suo *Tractatu de Capitulo Sede vacante*, dicens *qu. 21. n. 6.* Regulares ab Episcopo defuncto appro-

batos, ita esse approbatos, ut non possint à Capitulo reprobari juxta praxim; M. Passerinus, vir fundatâ doctrinâ tom. 2. *qu. 187. a n. 300. ad 321.* qui nervele diluit argumenta Barbastrensis, & M. Donati: omitto quos sequitur, & citat Diana tom. 3. tr. 2. *res. 27. & tom. 4. res. 48.*

N. Fundantur hi Doctores 1. quia etsi Capitulum, quantum à jure conceditur, ut patet ex *cap. Episcopus* revocare possit dictas approbationes Regularibus à demortuo Episcopo concessas, huic tamen juri à Clemente

IV. anno 1265. derogatum est: cum enim Regulares dubitent, num Sede vacante concionari, & confessiones audire possent,

Clemens, cujus verba refert M. Sylvest. *verb. Confessio*, M. Passer. M. Donatus, &

M. Sylv. M. Dou. M. Pass. alij, respondit: *Vestris supplicationibus inclinati presentium vobis autoritate concedimus, ut in hujusmodi casu possitis uti tamdiu libere prædictâ licentiâ, donec viduatis Ecclesijs provisorum fuerit de Pastore: ergo sive Capitulo infuit jus examinandi Regulares approbatos, si ve non, certum ex Clemente est, eos esse exemptos, donec subintret in viduatam Ecclesiam Pastor novus: ex quo patet, quàm frivola sit instantia eorum, qui ex eo quod novus Episcopus possit approbatos à demortuo Episcopo Regulares examinare, ut definit Clemens X. interunt hoc posse Capitulum: cujus Capituli facultati derogavit Clemens IV. donec de novo Pastore provideatur. Dicere autem huic Clementing Bullæ derogatum, est dicere, tum falsum, tum*

incredibile: falsum, quia Tridentinum

Triden. *sess. 23. cap. 15.* pure revocat privilegia, quibus Regulares se eximebant ab approbatione Episcoporum, nulla prorsus mentione factâ de Vicarijs aut Capitulo:

incredibile; non enim ferè omnes Theologi illi clausulæ Clementinæ fiderent, eque inhærent, si de revocatione suspicarentur: quin solus ex tot modo citatis à me DD. P. Pellizarius *l. c.* dubium aliquale ingerit P. Peliz. de ejus revocatione; nemo aliorum. Fundantur alij ejusdem sententiæ Patroni in opposito principio, præcipue M. Passerinus, M. Pass. volens quod jus approbandi non sit de jure ordinario Episcopi, sed ex potestate delegatâ, adeoque non transit ad Capitulum. Suadet; quia Regulares ante Tridentinum non approbati ab Episcopo absoluebant: ergo hæc approbandi facultas est pure delegata Episcopis à Tridentino. Nec valet (inquit) consequentia n. 318. 319. Capitulum medio Vicario à se electo potest approbare Regulares non approbatos; ergo etiam revocare approbationem. Non valet, quia Episcopus potest instituere Parochos, quos tamen non potest tollere.

§. II.

Notanda.

SUMMARIUM.

Judico facultatem approbandi Regulares convenire Episcopis vi sui officij. Cur? n. 258.

Etsi Regulares olim non nisi à suis Superioribus presentati absolverent, non sit non esse subiectos Episcopis, ibid.

Capitulum potest Confessores non Regulares prius approbatos iterum approbare, n. 259.

Potest quoque Regulares approbatos elapso approbationis tempore, ibid.

Potest etiam numquam approbatos approbare, ibid.

An Regulares in propria Ecclesiâ possint, non petita à Vicario Capitulari veniâ, concionari, ibid. & 275.

Nisi dicatur facultatem approbandi Regulares ad confessiones, & conciones, esse in Episcopis ordinariam, plura, quæ Capitulum jure facit, erunt injusta, n. 259.

Nisi jus examinandi Regulares approbatos distinguatur a jure examinandi eorum licentias, perpetua Capitulum inter, & Regulares discordia, n. 260. 261.

Etsi Capitulo daretur jus examinandi personas, nil inde utilitatis, n. 261.

Capituli studium esse debet præsertim in examinandis approbationis literis, ibid.

EGo censeo 1. facultatem approbandi N. Confessarios convenire vi sui officij 258; Episcopis territorium habentibus; undecumque facultas absolvendi proveniat, si ve

vi Ordinis, ut vult Tridentinum, sive à Pontifice, sive ab Episcopis, ut in Ecclesiasticis. Si enim Parocho vi sui officij convenit providere suo gregi, & Sacramenta administrare, cur non conveniet Episcopo proportionata ad suam dignitatem vigilantia, quâ gregi suo, & multo magis sui gregis Pastoribus, inter quos nemo magis necessarius, quam Confessarij, prospiciat? num eâ scientiâ, & morum honestate floreat, quâ animarum Pastores decet? Rursus, si vi sui officij convenit Episcopis jus examinandi suos Ecclesiasticos ad Confessarij munus electos, cur eadem facultas ex vi sui officij non conveniet Episcopis respectu Regularium ad audiendos sæculares destinandum? Sanè sublato Papâ, tota Ecclesiâ jurisdictionis in Episcopis concluditur: si ergo Episcopi à Papâ jure sui officij eligendi, & approbandi, & examinandi sunt, tamquam Pastores gregis Catholici, (nisi Papa clementer huic juri cedat) quâ vel levi apparentiâ negabitur inesse vi sui officij Episcopis jus examinandi, & approbandi omnes, & quoslibet etiam Regulares, sui gregis Pastores? Ergo licet olim Regulares cum solâ suorum Prelatorum præsentatione possent absque aliâ Episcopi approbatione sæculares absolvere, non sit, quod de jure ordinario non essent approbandi ab Episcopis quoad suas oves; erant enim approbandi, sed sit, quod à tali lege ordinariâ fuere exempti à Pontificibus; quin si fuere ab eâ exempti, inferitur talem legem, & jus in Episcopis adfuisse. Quare tota Regularium exemptio ab Episcopis est quoad suos absolvendos, non quoad oves Episcopi. Confirmo: Vix est, qui neget, quod Capitulum Sede vacante per Vicarium à se electum possit ad examen vocare Ecclesiasticos, etsi ab Episcopo demortuo approbatus; vix, quod possit ad examen vocare Regulares post elapsam approbationis tempus; vix quod conferre possit auctoritatem absolvendi non approbatus, sive Regularibus, sive sæcularibus, numquam antea approbatus: immò, ait P. Pellizarius, Capitulum habet jus, ne quis Regularis concionetur in suâ Ecclesiâ, nisi à Vicario Capitulari benedictionem petat. Rogo, unde hæc in Capitulo jura, nisi quia, ut plerique docent, quos sequitur Episcopus Campanil in suo *Diversorio juris Canonici Rubricâ 12. cap. 13. n. 74. pag. mibi 378.* & P. Pellizar. tom. 2. tract. 8. cap. 4. n. 7. nisi quia, inquam, tota jurisdictio, quæ de jure ordinario conveniebat Episcopo, convenit Capitulo Sede vacante? Si ergo hæc admit-

tantur juridicè facta à Capitulo, eo ipso clarè inferitur eam jurisdictionem fuisse in Episcopo ordinariam. De cætero prodatur ratio, in quâ jus commune dans Capitulo talem facultatem fundetur: ergo planum est, quod qui Capitulo negati facultatem examinandi Regulares à demortuo Episcopo approbatus, eo quia non conveniat Episcopis de jure officij facultas examinandi Regulares, sed tantum ex jure delegato à Tridentino, quasi Tridentinum nequiret confirmare jus competens Episcopis jure officij, non benè negare. Tota ergo negandi ratio est privilegium à Clemen. IV. concessum, quo exempti fiunt ab examine Capituli.

Censio 2. hanc quæstionem, an in Capitulo jus examinandi Regulares approbatus, si confusus juribus procedatur, hunc perennem discordiarum venam; si distinctus, fore utilissimam. Patet. Fac enim ut Vicarius Capitularis vocet ad examen Regularem approbatum, fixus, quod habeat tale jus regulabit Regularis fixus quoque suo juri. Instabit Vicarius dicens, omnem ordinariam demortui Episcopi potestatem ad Capitulum transisse; negabit Regularis, sive quia dicit potestatem approbandi Regulares non convenire Episcopo de jure officij, sed ex jure à Tridentino aut Papâ delegato; sive quia admittit adhuc eâ potestate tamquam ordinariâ in Episcopo, & delegatâ in Capitulo, dicit privilegium sibi à Clemente IV. concessum, quo eximitur a tali Capituli jure. Reponat Vicarius sublatum à Tridentino dictum privilegium: negabit Regularis, nam Tridentinum unice subjicit Regulares approbationi, & examini Episcopi, non vero Vicario Capitulari. Replicabit Vicarius, quod cum habeat tum jus examinandi Confessores sæculares approbatus à demortuo Episcopo, tum Regulares non approbatus, quorum approbatio, & facultas expiravit, cur non habeat quoad Regulares approbatus? Fatebitur Regularis eam in Vicario potestatem quoad sæculares approbatus, & Regulares non approbatus, aut quorum tempus expiravit; negabit quoad Regulares approbatus, fixus, & nixus Clementis privilegio, cui ferè omnes Theologi, & DD. voluntur. Urgebit Vicarius sibi tantam potestatem convenire, quam subsecuturo Episcopo, qui potest omnes Regulares etiam illimitatè approbatus ab Episcopo antecessenti examinare. Negabit Regularis: & adhuc concessâ tantâ facultate, renuet examen, eo quia Clemens eum eximit ab examine Capituli, non ab examine Episcopi futuri, ut expressè innuit.

En

N. 261. En numquam absolvenda Capitulum inter, & Regulares his, si confusè procedatur; quilibet vincet, nemo vincet. En non alius in hac juriū contentionē proventus, quam uberima jurgiorum, quin & scandalorum teges, quæ scandala eo maiorem fument augent, quo neglecto omni prudentiali arbitrio ad minas, & terrores procedatur, arreptā inde injustā, ut dicent Regulares, a Capitulo causā, quod Regulares approbati examē negligant; quas tamen minas velut injustas Regulares despiciunt, fixi, & nixi Clementis privilegio, quod fuisse concessum certum est; fuisse derogatum, certum non est; immo ei ferē omnes Doctores, ut certo subfistēti, nituntur. Nisi ergo vel Sedes Apostolica illi privilegio derogeret, vel definiet inesse Capitulo tale jus, vel à nobis certum aliquod jus statuatur in Capitulo, à quo nullo prætextu privilegij subducere se possint Regulares approbati, jus illud examinandi Regulares approbatos, quod Capitulum prætendit, semper sub lite erit, & à Regularibus negabitur vi sui privilegij. Accedit, quod adhuc dato hoc examinandi Regulares approbatos jure in Capitulo, vix quid in Capitulo utilitatis? Vel enim Regulares fuere à mortuo Episcopo illimitatē approbati, vel limitatē? Si illimitatē, hi paucissimi sunt, & plerūque sunt viri vitæ & doctrinæ probitate clari, & quoad hos Capitulum facili submittere potest suum judiciū Episcopi demortui eos illimitatē approbantis, quin veniatur ad juriū contentionem, de posse & nō posse Capituli, de posse, & non posse Regularium: quare cum his Vicarius dissimulare prudenter poterit suum jus, ne in dubium vocetur. Si sunt limitatē approbati, ut solent plerique esse, abs dubio plerumque approbatio paucos intra dies expirabit, quibus absolutus, si profecti velint in audiendo sæculares, debent se Vicario sistere, examinandi, & approbandi, quin pro modico tempore juriū tumultus exciteretur. Quare laudarem ut totus rigor & conatus & diligentia foret in adnotando ad unguem approbationis locō, tēpore, personis, alijsque circumstantijs, sub quibus dicti Regulares approbati fuere: in his enim prudentissimum instat periculum ne approbationis limites prætergrediantur, & in hos severē animadvertendum. Modicā igitur præfens juris dissimulatione totum facili componetur; juriū contentione, numquam, nisi à Romanā Sede paretur antidotum.

Tom. III.

§. III.

Mea mens.

SUMMARIUM.

Do Capitulo jus convocandi Regulares, etiam illimitatē approbatos, & examinandi approbationis litteras. Nego jus examinandi personas, 262.
Mea conclusio favet, tum Capitulo, tum Regularibus, ibid. & n. 266.
Capitulum Sede vacante est dominus gregis secularis, eique convenit jus defensivum sui gregis, n. 263.
Hoc jus convenit Capitulo vi sui officij, n. 264.
Prudenter eo utendum, ibid.
Regulares huic juri resistentes peccant mortaliter, ibid.
Do Regularibus approbatis indultum, ne a Capitulo examinentur, n. 265.
Clementis IV. Bulla vix negari potest, ibid.
Non omne jus ordinarium Delegantis transit in personam delegatam, ibid.
Regulares a mortuo Episcopo ad tempus approbati possunt a Capitulo examinari, ibid.
An Breve Clementis IV. sit certum, n. 266. & 275.
Nil certi dicitur, & æterna rixa, non distincto jure examinandi personas a jure examinandi licentias, n. 267.
Quam antiqua Episcopos inter, & Regulares querela, n. 268.
Monachi olim erant in totum subiecti Episcopis. Et primus, qui eos exemit, fuit magnus Gregorius, ibid. & 269.
Iterum subiecti Episcopis, & iterum exempti, ibid.
Clementis X. litem terminavit, ibid.
Humana malitia sepe peccatum personale alicujus status facit originale omnium, n. 269.
Laudantur impense tum Ecclesiastici, tum Regulares, n. 270. 271.
Papa in Regulares benevoli, n. 271.

Udico rem facili componi posse, si distinguatur jus convocandi personas, & 262. examinandi approbationis litteras, à jure examinandi personas, & reprobandi authenticas approbationis litteras. Quod enim ea jura sint diversa, patet ex diversis objectis. Do Capitulo, Sede vacante, jus jurisdictionis convocandi Confessores Regulares, etiam illimitatē à defuncto Episcopo ad sæcularium confessionem approbatos. Do quoque Capitulo jus examinandi approbationis à Regularibus præhabita litteras. At nego Capitulo idem jus examinandi personas, & revocandi litteras, nisi nova, eaque gravif-

Xx

suma

vacantis: illud enim jus convenit Episcopo, ut Episcopo, & est jus fundatum in dignitate Episcopali, qua caret Vicarius Capitularis. Patet hoc in pluribus. Numquid, quia mortuo Papa succedit in Ecclesiæ regimine Collegium Cardinalium, dicemus huic Collegio de potestate delegatâ convenire infallibilitatem, & omnem in hominis intellectû, & voluntatem jurisdictionem, vel potestatem creatricem Cardinalium? Numquid Concilium Regium habet ex potestate sibi delegatâ omne omnino jus, quod de jure ordinario convenit Regi? Non sanè: quia plura jura sunt alligata tali dignitati, quæ si deficiat in alio, eo jure ne quidem ex potestate delegatâ frui potest. Dixi me dare privilegium Regularibus illimitatè approbatis, ne umquam, Sede vacante, examinentur à Capitulo. Nam si de approbatis ad annum ex. gr. sit fermo, hi elapso anno possunt à Capitulo examinari: etenim Clementis IV. Bulla, cui nritur hoc privilegium, dicit, quod Regulares, Sede vacante, liberè utantur licentiâ absolvendi. Cum verò absolvendi licentiâ data ab Episcopo premortuo non fuerit ex. gr. nisi pro anno, quâ Regulares approbati ab illo, elapso anno, uti nequibant, sed alia prorogatio approbationis petenda fuisset ab Episcopo, si superites fuisset; consequenter, & in nostro casu, alia prorogatio approbationis, si ve per ratihabitionem antecedentis, si ve per novum examen, prout Capitulo placuerit, à Capitulo habenda est: nam approbati ad annum, eo elapso non sunt nunc approbati, sed fuere; ut verò nunc absolvant, nunc esse debent approbati.

N. 266. Hinc patet cur hæc in re censuerim potiùs prudentialiter, & distinctis juribus, quam confusis procedere. Primò, quia per jus convocandi personas, & examinandi licentias, (quod concedo Capitulo) potest Capitulum suum munus obire. Similiter per jus aut privilegium (quod concedo Regularibus) ne novum durante suâ licentiâ subeant examen, possunt Regulares facillimè obedire. Secundo, quia si res contentione primi juris utrumque agenda, perpetuat inter Capitulum, & Regulares mentis, & voluntatis rixæ. & fortè scandala; ut ostendi n. 261. & 262. Tertiò, quia vel res est de probabilitate extrinseca, vel de intrinseca utriusque opinionis? Si de extrinseca, nemo negare poterit, quod sententiâ negans inesse Capitulo jus examinandi Regulares ab Episcopo demortuo approbatos, sit longo excessu probabilior, quam affirmans: nam pro negante tale jus in Capitulo stant ferè omnes, & quidem magnæ autoritatis DD. quos dedi n. 256. & 257.

Tpm. III.

pro affirmante non nisi duo, & quidem, ne quidem duo, ut ostendi n. 254. & 255. ergo si res autoritate agenda est, nequit Capitulum examinare dictos Regulares approbatos. Quod si quæstio non est per autoritatem, sed per certam rationem absolvenda, pro neutrà parte video rationem certò validam. Nam privilegium Clementis IV. in quo DD. sententiâ negantis Capitulo jus examinandi Regulares, tam acriter insistant, mihi valde dubium est an fuerit revocatum, præsertim si fuit vivæ vocis Oraculo, ut indicat P. Pelliza. tom. 2. tr. 8. cap. 2. n. 44. il-
ludque revocatum asserit M. Donatus: & M. Don. quidem eò magis dubito, quod hodie vix sciri potest, quæ privilegia Regularium quoad absolvendum sint, & non sint revocata; & Urbanus pleraque vivæ vocis Oraculo abolevit: ergo huic privilegio me plenè fidere nequeo. Similiter ratio, cui sententiâ negans insitit, quod potestas delegata non transeat ad alium, atque adeo non transeat ad Capitulum facultas examinandi Regulares approbatos, cum ea facultas respectu ipsiusmet Episcopi sit delegata; hæc, inquam, ratio erudita esse potest, non tamen solida, ut litem dirimat: etenim judico quod facultas approbandi Regulares conveniat, de jure sui officij, Episcopis: ergo si stemus rationibus sententiâ negantis Capitulo jus approbandi Regulares approbatos, nil solidum habetur. Idem dico de rationibus sententiâ affirmantis tale jus inesse Capitulo; tota ejus ratio est, vel negare privilegium, quod tamen a pluribus tamquam subsistens admittitur; vel dicere, quod cum potestas approbandi Regulares sit ordinaria in Episcopis, transeat ut delegata ad Capitulum. At utrumque facillè negatur; & adhuc admissio, quod sit ordinaria, non ideo transeat ad Capitulum, quia ligata dignitati Episcopi.

Vides, mi Lector, quod nisi nobiscum N. distinguatur jus convocandi personas, & 267. examinandi licentias, à jure examinandi personas, & reprobandi authenticas approbationis litteras, nil certi umquam dabitur in re tam frequenti, & necessariâ; quin perpetuæ ubique rixæ: contra hæc prudentiali jurium distinctione, tam Capitulo, quam Regularibus favetur: & viduata Pastore Ecclesia, mutuo Capituli, & Regularium amplexu fovetur.

Profecto novæ non sunt, sed coævæ quasi N. Ecclesiæ, diræ inter ipsos Episcopos, & Regulares contentiones, fundatæ in hac, an Episcopi habeant jure sui officij jurisdictionem in Monachos, & Regulares. Quod scio est, quod Gonzalez Tellez (qui à me inter
Xx ij Canon.

Canonistas maximo in pretio habetur, non enim totum ejus negotium est paginas repetitis textibus, & citationibus implere, vix ullâ additâ ratione, sed ita res canonicas tractare, ut methodo syllogistica, & intrinsicâ graves complectatur pro suâ mente rationes) hic ergo eximius Canonista in 1. *Decret. librum tit. 31. de officio juris Ordinarij cap. 19. incipit: Grave. refert Monachos fuisse semper Episcopis subiectos; & Divum*

S. Aug.
Chalced.

Augustinum Monachis regulam dedisse, & Concilium Chalcedonense *can. 4. expresse dicere, quod Monachi sint Episcopo regionis, in quâ vivunt, subiecti; & quod nemo Monasterium acceptet, aut fundet, nisi permittente Episcopo. Trahit numerosos DD. inter quos Barbofam lib. 2. juris Eccl. cap. 12. n. 21. & Potest. Episcop. allegat. 105. P. Azor tom. 1. Justit. lib. 12. c. 10. Brunonem*

Barthol.
P. Azor.

Chassai.
P. Gib.

Chassain de Privil. Regul. tract. 2. P. Giballinum de Scient. Canon. lib. 7. c. 9. qu. 3. & alios. Erant ergo Monachi adeo subiecti Episcopis, ut nequirent alio ritu Officia celebrare quàm præscripto ab Episcopo, ut ab Episcopis Monasteria visitarentur, ut Monachi ab illis emendarentur, & corrigerentur. Quia verò (inquit dictus Gonz. Tel. *lez pag. 804. col. 2. in medio*) Episcopi Monachos sibi subiectos severè, & irrationabiliter tractabant, hinc à D. Gregorio M. in Concilio Lateranensi statutum, ut Mona-

Gonza.

S. Greg.

chi suis tantum Abbatibus subiecti forent. Quare Monachorum exemptionem ab Episcopis, adeo ut soli Romanæ Ecclesiæ hodie subordinati sint, ab ipsa Episcoporum *tevitia, ait, originatam. Plura quoque in hanc rem habet doctus M. Donat. tr. 13. de Exemptione Religios. qu. 6. qui plurimos recitat censentes, quod Religiosi de jure communi sint Episcopis subiecti, & quod juris canones stent pro Episcoporum in Religiosos jurisdictione, à quibus canonibus, repetitis Pontificum privilegijs, ab eodem M. Donato qu. 8. ad verbum relatis, Religiosi dicuntur exempti. Quia verò humanâ imprudentiâ evenit, ut Religiosi suismet privilegijs contra Episcoporum jurisdictionem abuterentur, hinc subsequentes Pontifices pleraque privilegia in totum abolerè. Perpendat Lector inquietum Ecclesiasticos inter, & Religiosos systema. Olim Episcopis integrè Monachi subdebantur: conquesti hi de illorum sævitia, & declarati à Magno*

M. Don.

S. Greg.

Gregorio exempti. Abusi subinde suis privilegijs Regulares, & plerisque revocatis à Sede Romanâ iterum fuere Episcopis quoad plura subiecti. Conquesti de novo Religio-

Pius V. si de Episcopis Beato Pio V. superstitit, qui

in pluribus pro illis stetit. Tandem discordia à Clemente X. composita in Bullâ, *Suprema*, utriusque in pluribus favendo, & in pluribus non favendo.

Non ergo, quasi novum Africa monstrum, demiranda frequens hæc Ecclesiasticos inter, & Regulares contentio, & eadem sæpe ob levissimam rem, unico urbanitatis officio concludendam. Utrique ita Marte pugnant; isti ut præcipiant; isti, ut se eximant: illi pro suâ, ut putant, jurisdictione; isti pro suâ, ut opinantur, exemptione: obliti interdum se eodem Ecclesiæ lacte nutritos, se eodem sanctissimo Panis figuratos, se pro morum reformatione destinatos, se eidem æternæ gloriæ albo interendos. Utinam, quæ ut plurimum nominis unius Ecclesiastici, aut Regularis culpa est, obstetricante malevolâ secularium intentione, quasi originalis culpa, in omnes Ecclesiasticos, omnesque Regulares, non refundatur! Utinam ad perfectionem, ad quam utrorumque institutum utroque promovet, tendant utrique, & mutuo charitatis Diving amplexu manus invicem dent! Quam brevi intervallo, servatâ eâ, quam Ecclesiastica Hierarchia, inter caput, & membra, suspirat subordinatione, Christi Domini ovile pinguesceret! Quam nulla in curijs lamenta! Quam jejuna in famelico judice cupiditas!

Sciant Regulares, Ecclesiasticos fore Ecclesiæ Primogenitos. Sciant Ecclesiæ leges, ab illis conditas. Sciant Dei Ecclesiam auctorem eorum sapientiâ propagatam. Sciant eos ubique, ut juris Arbitros statui. Sciant Martiri Domini splendorem eorum frontibus coævum. Sciant laureatam quâ sanguine, quâ heroicarum virtutum culturâ, eorum beneficio Christianam Rempublicâ. Sciant verendum Vicariatui Christi D. diademâ Ecclesiasticis penè hereditarium. Perpendant hæc serio Regulares: nulla tunc in se illis subjiçiendo asperitas, indocilitas nullâ. Ecclesiarum Capita, Episcopi sunt, quoniam quilibet suâ in Diocesi quasi alter Papa. Perceant Regulares, colant, obsequantur, subordinentur, diligant.

At sciant quoque Ecclesiasticos non tantum Dei leges, sed Servatoris nostri consilia, oppidò à Regularibus aucta. Sciant inter deo utriusque Ecclesiæ Latine, & Græcæ Doctores, septem eorum Monasticam, & Mendicantium institutum profectos. Sciant Regularium indoctrinâ offeratissimas quæque Nationes ad Ecclesiæ gremium deductas. Sciant ab antiquis, & modernis Pontificibus Religiosos ob stupendos Ecclesiæ progre-

Honor.
III.
Bened.
XI.
Bonif.
VIII.
Pius V.
Clem.
X.
Sixt. V.
de cull.

progressus stupendis privilegijs locupletatos. Testes authenticici sunt Bonifacius VIII. Honorius III. Benedictus XI. & B. Pius V. hodie Divis insertus, referens 26. gravamina, quibus Regulares vexantur ab Ecclesiasticis; & quorum utrorumque incolumitati prospiciendę Clemens X. Bullam suam edidit. Sciunt a Sixto V. in constit. *Postquam verus ille* §. 4. relato à Neutier d. 138. n. 4. Decretum, ut in supremum Cardinalium Collegium, quatuor saltem, ex Ordinibus Regularibus in idem Collegium adscribantur. Neque verò quis, laudator temporis acti, autumari poterit, melioris frugis extitisse Antiquos, quàm modernos Regulares: vix enim reperire erit sæculum, quo tot Regulares (eà quā hodie rigidissimā canonizationis methodo proceditur) sint Sanctorum Catalogo adnumerati, quot nuperrimē elapso; cum ferē omnes Regulares sint. Sint igitur Ecclesiastici Christianę Reipublicę capita: submittant se illis, nil renitendo, Regulares. Sint Regulares Ecclesię membra, oculi, lingua, aures, manus: tractentur, in nobilia Diocesum membra. Ubique pax, ubique concordia, ubique Christus D.

§. IV.

Alia pro meo intento rationes.

S U M M A R I U M.

Nisi certum aliquod jus detur Capitulo, semper rixæ, n. 272.

Jus examinandi Regulares approbatus est prorsus incertum, ibid.

Vicarius a Capitulo electus vocatur Pro-Episcopus, n. 273.

Est dominus gregis Pastore viduati, ibid.

Jus vocandi Regulares approbatus, & examinandi eorum licentias, convenit Capitulo ratione sui officij, n. 274.

Si licentia non sit notoria, est exhibenda, ibid.

Exemptus a jurisdictione non est exemptus a jure reverentia, ibid.

Nemo suas res, & gregem ignoto viro committit, ibid.

Quoties ex exemptione maximum imminet damnum, nulla datur exemptio, ibid.

Si Regulares non sunt exempti a Capitulo in re minori, neque quoad absolvendum seculares, n. 275.

In re gravi non nisi exhibitis litteris creditur, ibid.

Capitulum est directē dominus gregis, eique convenit jus coactivum in alijs, ibid. & 276.

Tom. III.

Confirmo 1. quia nisi certum aliquod N. jus conferatur Capitulo, nil in hac tam gravi, tamque contentiosa materia, certi inferri poterit: & perennes semper erunt inter Capitulum Sede vacante, & Regulares à demortuo Episcopo approbatus, discordia, & rixæ: sed hoc jus certum nequit esse jus examinandi Regulares, & revocandi licentias: ergo aliud jus certum querendum est. Minor constat; quia jus examinandi personas, & revocandi licentias ab omnibus ferē T. T. negatur, etiam dato quod tale jus de jure communi conveniret Capitulo: negatur autem, vel quia volunt quod Regulares ex privilegio Clementis IV. sint ab eo communi jure exempti, ut in plurimis alijs, quę Episcopis, & eorum Ordinarijs de jure communi conveniebant, exempti sunt: vel quia jus ipsum approbandi Regulares non est nisi delegatum in Episcopis, adeoque illi non succedit Capitulum: vel quia, etiā summum quod concedi potest, concederetur Episcopis, videlicet omnes Monachos, & Religiosos esse illis de jure ordinario ex vi sui officij subiectos, aut saltem esse subiectos quoad absolvendum seculares, ut ego verum judico, attamen tot privilegiorum concessione, hodie ab eā jurisdictione exempti sunt: ergo jus certo conveniens Capitulo in Regulares approbatus, nequit esse jus examinandi Regulares, & revocandi licentias. Aliud ergo jus certum querendum est.

Non puto aliquem dicturum, quod Capitulo, Sede vacante, nullum jus certum convenire debeat in Regulares approbatus. Sic enim conclamatum esset de Ecclesiā suo Pastore viduata: cum tamen indubitatum sit eam viduatam Ecclesiam, ejusque gregem subiectum esse Capitulo Sede vacante, & hujus muneris esse eum gregem custodire, & ideo Flaminius Marchetti in sua *Praxi Vicarij Capitularis pag. mibi 24.* dicit, quod Vicarius Capitularis vocari solet *Pro-Episcopus* Si autem Pro-Episcopus certum jurisdictionis jus ei competit, saltem ne quis gregi suo, nisi a se cognitus immisceat; nec enim, si Regularis non approbatus ei gregi se immisceat, quasi à mortuo Episcopo approbatus, reddenda de gregis secularis damno erit ratio à mortuo Episcopo, sed à Pro-Episcopo seu Vicario Capitulari, qui non examinata ejus licentiā absolvendi facultatem ratihabuit. Igitur Dominus viduata Ecclesiā est Capitulum, & Pro-Episcopus; ergo certam habent in suum gregem jurisdictionem, certumque jus, nequis suo gregi, ei invito, præcipue cum facultate absolvendi, non notoriā, (sed ut experientia

Xxij testis

testis est, & sepe dubia, se imminuat.

N. 274. Cum ergo jus aliquod certum convenire debeat Capitulo; jus autem examinandi personas, seu Regulares approbatos, & revocandi eorum licentias ut valde incertum, quoniam passim, ut dixi, negatur, restat, ut hoc certum jus, sit jus convocandi Regulares approbatos, & examinandi eorum licentias, an authenticè sint. Porro quod hoc jus conveniat ratione officij sui ipsi Vicario patet. 1. quia ipse Vicarius Capitularis est Dominus ejus gregis; igitur ei convenit jus jurisdictionis, tum directivum, providendo de præclaris Pastoribus, tum coactivum resistendo illis, qui sibi non sunt certo boni. Quis enim in re tam gravi, qualis est confessio sacramentalis, consulat Vicario, ne convocet Regulares, neve de eorum licentijs, an legitimè sint, ullum examen instituat? Immo quis non consulat, ut convocet personas, & examine litteras? Etenim quoties exemptio, aut facultas est notoria, illi standum est; si tamen non est, facultas, privilegium, & licentia exhibende: & ideo forte monet M. Don. *fr. 13. q. 17.* qui postquam docuit, Regulares exemptos citatos ab Ordinarijs non teneri comparere, eo quia exemptio supponitur notoria, si tamen non sit notoria, ut est in nostro casu, approbatio, quin sæpe dubia, tenentur comparere, & suas litteras exhibere: immo & in eo casu, in quo notoria est exemptio, (dico ego, approbatio) tenentur Regulares, aut, ex quadam decencia comparere, ut suas litteras exhibeant: si ergo exemptus a jurisdictione non est exemptus a jure reverentia, ut docet P. Sanchez. *lib. 3. de Matr. d. 33. n. 23. & lib. 6. Sum. cap. 1. n. 14.* quanto minus non exemptus a jurisdictione Capituli, ut sane est confessor Regularis approbatus? Nisi dicere velimus, Capitulum destitutum omni jure defensivo sui, sui que gregis (quod sane nemo de re sua familiari, de suis bobus, equis, ovibus deceret, non habere heredem jus examinandi pastorem anteriorum fidelitatem) quanto minus, inquam, non exemptus a Capituli jurisdictione tenebitur suas litteras exhibere? Neque quis pretendere possit, se utpote Religiosum, esse immunitem a jure examinandi suam approbationem. Nam ad suam exemptionem a Capitulo, satis, ut sit exemptus a jure examinandi suam personam: præterea nulla datur exemptio, quoties, ex ea imminet irreparabile damnum, ut imminet, nisi licentiæ præhabite visentur.

N. 275. Verge: Nemo negabit plura competere Vicario Capitulari, inter quæ nequis Regu-

laris, etsi habeat a defuncto Episcopo concionandi licentiam, sine prævia ab ipso revocatione: ita P. Pelhaz. *tom. 2. n. 8. & 4. & 7.* & alij ab eo consulti, inter quos Card. Lugo, P. Baldellus, & alij. Rogo modo Clementis IV. Breve, cui tantum fuit sententia negans Capitulo jus in Regulares approbatos, esse validum, & lubitum pro exemptione Regularium a dicto jure, adeo ut possint, Sede vacante, habere ea licentia audiendi secularium confessiones uti; cur non quoque licebit Regularibus, qui concionandi licentiam ab Episcopo antea habuerunt, libere ea licentia, Sede vacante, uti, absque eo quod prævia a Vicario veniam petant. Nam Breve Clementis IV. de utraque licentia idem prius concedit. Vel ergo, Sede vacante, nulla a Regulari ad concionandum confessiones approbato, licentia a Capitulo petenda est; si Breve non est derogatum, vel in utroque; cum indivisum idem verbum Clementis, Regularibus dubitantibus de licentia absolventi, & concionandi Sede vacante, respondeat. Quod si dicatur, petendam pro concionando veniam, non pro absolviendo, contra est; quia hoc ipsum quæro, quia eadem licentia in utroque casu concessa: immo ex hoc inferam, vel Brevis insubsistentiam, vel posse a me quoque dari interpretationem, quod Clemens IV. examinet Regulares approbatos a jure novi examinis, non ab exhibendis litteris, & harum examine. Demum contra omnem prudentiam mihi videtur asserere, quod concedent Regularibus privilegium, ut licet absolvent non exhibitis litteris approbationis, adeo prudentialiter dubijs. Omnia que habet M. Pasler. *art. 1. n. 1084.* volens quod concionatores Regulares non teneantur a Capitulo petere benedictionem pro concionando, nisi ubi est consuetudo. Laudo coherentiam, modo sic arguo: Si in re minoris momenti Capitulum habet jus convocandi Regulares ad idem ministerium a defuncto Episcopo approbatos; cur non habeat in re tam gravi momenti? & ubi quicquid peragitur, & crebris auribus committitur, nec auditur, & a quo status gratie frequenter dependet, non habet jus convocandi Regulares ad absolvendum approbatos, ut se presentent, suasque litteras exhibeant? etenim in re gravi, non nisi exhibitis litteris eroditur, nec legitimum prodest, nisi presentetur, aut Barbo. *strenis pag. 60. n. 11. & 12.* & de hoc arg. potest P. Sanchez. *tom. 2. Consil. lib. 6. cap. 8. dub. 4.* Quare semper perhito, quod Regularis approbatus citatus a Capitulo, esse non teneatur

reueatur comparere, ut subditus examinandus ob suum privilegium; debet tamen, non tantum ex decencia, & jure reverentia, sed ex jure jurisdictionis, quod Capitulum directe habet in suum gregem, & indirecte in omnem, qui, si invito, vult suo gregi regendo immiscere; debet, inquam, Regularis dictus comparere, & litteras exhibere. Si enim Capitulo, Sede vacante, inest jus examinandi Regulares non approbatos, ne se immisceant in audiendis facularum confessionibus, cur jus examinandi litteras Regularis approbat, ob idem motivum, Capitulo non competat? Rogo Regulares, hoc jus examinandi litteras Capitulo negantes, num contenti forent, si Capitulum se in regimine Regularium quoad Religiosum gregem, immo quoad seculares suos domesticos, ingereret? Applicent.

N. 276. Confirmo 2. quia Capitulum, ejusque Pro-Episcopus, seu Vicarius Capitularis, est Pater, Pastor, Custos, Dominus viduati gregis: ergo omnia jura, quæ his conveniunt, competunt Pro-Episcopo ejus gregis; sed jura his competentia non tantum sunt providendi, pascendi, custodiendi, jubendi, sed etiam jura defensiva, seu defensionis ab omni imminente malo omnes, si rationabiliter invito, gregis sui aggressores; itultusque haberetur, & Patris, Pastoris, Custodis, Domini nomine indignus, qui incognitum sibi Pædagogum suo filio, incognitum sibi servum suo ovis præstiteret; & eo magis, quod periculum prudens cilet, quod Pædagogus foret lupo sub ovina pelle; & quod servus foret infidelis, & nequam: ergo Capitulo insunt jura defensiva sui gregis, & jus saltem cognoscendi Regulares approbatos, & examinandi litteras approbativas, num authenticæ sint. Igitur Capitulo competit jus puniendi transgressores hujus sui juris: quæ verò poenâ puniendi, an etiam revocandi facultatem absolviendi, paulo post dicā. Monco autem, ut semper distinguantur ea duo jura, examinandi litteras approbativas; & examinandi personas. Hoc ultimum jus nego Capitulo, atque adeo Regulares approbati nolentes se subdere examini, nec contumaces, nec inobedientes, hoc poenâ digni esse possunt, cum nullum tale jus habeat Capitulum in approbatos Regulares: contra puniri pro maiori aut minori relittentia possunt a Capitulo Regulares, recusantes se sistere, sualque litteras ostendere Capitulo: hoc enim jus competit Capitulo, suumque jus in re tam gravi rueri tenetur, ne damnum irreparabile viduato gregi imminat, inexaminitis approbatis Regularum litteris; eisque

enim competit jus tuendi rem suam, etiam offensive, si pura defensio non est satis; ergo multo magis annullandi litteras inexaminitas, & earum facultatem.

S. V.

Gravis practica objectio.

SUMMARIUM.

An a Capitulo Regularis, non presentatis sue approbationis litteris, puniri possit, si noleat? n. 277.
Inobedientes convocatorijs, & nolentes litteras exhibere, malum in Curia Romana exitum timere possunt, ibid.
Regularis non presentatis litteris absolvens, valide absolvit, n. 278.
An Regularis ab Episcopo approbatus, non a suo Presbitero, valide seculares absolvat? ibid.
Regularis non presentatis litteris absolvens, illi tate absolvi, n. 279.
Si seculares sunt confessoris dista culpabilis resistentie, invalide a dicto Regulari absolvuntur, n. 280.
Confessio potest esse invalida, tum ratione Confessoris, tum penitentis, ibid.
Quæ juris in Capitulo contra Regulares, litteris non exhibitis, absolventes? n. 281.
Cur Regulares nolentes examinari, non sint contumaces; sint autem nolentes presentare litteras? n. 282. 283. 284.
Est regula juris, quod omnia Episcopi jura transferantur ad Capitulum, n. 285.
Negari Capitulo negari jus examinandi litteras, ibid.
Sept ipsa offensa sit defensio, ibid.
Jus constitutum convenit Capitulo, ibid.
Dilecti Regulares a Capitulo puniri possunt. Quæ litteræ? n. 285. 286.
Jura clamant, quod causa honoris sit nimis ardua, n. 286.
Rationes pro sententiâ negant, quod Episcopi punire possint Regulares: multo minus Capitulum, n. 287. ad 291.
Si potestas alicui delegata, eidem conveniat ex jure suo, immo non est pure delegata, n. 292.
Privilegia revocant jus examinandi personas, non licentias, ibid.
Regularis in Ecclesiâ sui Ordinis, veniente Episcopo, concionem habens, potest ab eo puniri, n. 293.
Potest non approbatus valide absolvere, si Episcopus tacite annuat, si renitatur, invalide, id.
Privilegia in aliquem alterius gravamen cedunt, sunt stricte intelligenda, n. 294.
Expono Breve Clementis II. non in favorem Capituli, non Regularium, ibid.

Dices

N. 277. **D**ices, quid si Regulares à Vicario Capitulari acciti, ut se præsentarent, suasque præhabitas à demortuo Episcopo approbativas litteras, offerrent examinandas, quæ, & quales, & an authenticæ sint, parère recusarent, & adhuc absolverent?

Respondeo, præterquamquod verendum valde sit, ne hi contumaces suâ inobedientiâ Capitulum impellant appellandi ad Curiam Romanam, à quâ abs dubio easdem pœnas luent, quas aliqui Regulares suis privilegijs abutentes, ut stipenda privilegia ferre in totum abolerentur; atque adeo ut aboleatur quoque prætensa exemptio, ne se Capitulo sistant, suasque litteras præsentent; quin ut Capitulo non tantum quoad litterarum, sed etiam quoad personarum examen subijciantur: expedit enim ut quod alias licet, ob nova scandala damnetur, & quod posteri luant, quod priores peccarunt, juxta illud, quidquid peccarunt Graij, plectuntur Achivi. Respondeo, inquam, aliqua hic controversi posse, quæ ad Theologos, aliqua quæ ad Canonistas pertinent.

N. 278. **P.** Primum, an dicti Regulares recusantes se sistere, & suas Vicario Capitulari litteras exhibere, ab eo examinandas, validè absolverent? Ratio dubitandi est; quia sicut plures quos inter Mag. Passer. tom. 2. art. 1. pag. 49. num. 22. & n. 223. docent Regularem ab Episcopo approbatum, sine licentiâ tamen sui Prælati absolventem sæculares, non tantum illicitè, sed invalidè absolvere; de

P. Fagund. quo etiam legi potest P. Fagund. lib. 7. in præc. Eccles. cap. 2. n. 30. & alij; ita dici posset, quod Regulares illi sine licentiâ Capituli absolventes, invalidè absolvant. Quia verò puto veriorem sententiam, quod ad validam absolutionem satis sit approbatio Episcopi, hanc enim solam petit Tridentinum ad valorem, licentiâ verò Prælati est necessaria, ut ea Episcopi approbatio data Regulari sit licita illi; consequenter dico, quod dicti Regulares validè absolverent sæculares: etenim habent à præmortuo Episcopo facultatem, quæ durat quousque revocetur, ut praxis, & omnes docent: ergo cum per Capitulum purè convocans Regulares, ut examinandas offerant suas facultates, dictæ facultates non revocentur, eo ipso Regulares illi validè absolvunt.

N. 279. **S.** Secundum est, an dicti Regulares licitè absolverent? Dico quod prorsus illicitè, & non nisi cum culpâ mortali, eò quia injustè resistunt juri, quod inest Capitulo eos cognoscendi, & examinandi litteras approbationis præhabitas, num authenticæ sint. Quomodo enim Capitulo constat eos esse appro-

batos, nisi exhibitis approbationis litteris. Ergo cum inobedientiâ sit in re gravissima, & occasionem det, ne Capitulo gregi suo per cognitos a se Pastores invigilet, non potest non esse summè illicita.

Tertium est, an sæculares confesij dictæ N. culpabilis Regularium resistentiæ, validè a dictis Regularibus absolverentur? Dico quod invalidè prorsus, quia sine dolore confiterentur; implicat enim ut cooperans alienæ culpæ mortali, suarum culparum dolorem concipiat; sed sæculares illi cooperantur illicitæ absolutioni à dictis Regularibus data; ergo dicti sæculares invalidè absolverentur. Confessio enim dupliciter potest esse invalida; vel ex parte Confessoris, quatenus caret facultate; vel ex parte penitentis, quatenus caret dolore, & proposito requirito; aut non est integra, ut debet. Verum quidem est, quod si sæculares invincibiliter nesciant, aut credant eos Regulares licite absolvere, tunc ob hunc errorem validè absolverentur.

Quartum est, quid juris in Capitulo Sæ. N. de vacante, & electo ab eo Vicario in Regularibus, non præsentatis, & examinatis approbationis litteris absolventes?

Hoc dubium indirectè est Theologicum, N. directè est Canonisticum, quia in Legibus 281. Ecclesiæ fundatum, quæ præscribunt pœnas, tum in genere, intelligendas inobedientibus Ecclesiæ juribus; tum in specie, quod jus coactivum competat Episcopo, Ordinarijs, Capitulo Sæ. vacante in Regularibus eorum edicta transgredientes. Quare possum, quin de me aliquis conqueri possit, remittere interrogantem ad Canonistas; hi audienti tunc, non ego. Si tamen audiri mereor, en mea decisio fundata in duplici juris distinctione. Dedi Capitulo jus convocandi Regulares approbatos, eorumque approbationis litteras disceptandi, ut veritas constet. Negavi Capitulo jus examinandi personas. Si hæc jura secernantur, quod hæcenus à nemine factum vidi, plana, & me judice certa erit decisio. Si confundantur, omnium certa, perpetuæque rixa inter Capitulum censurans, & Regulares censuratos, quilibet enim pro se pugnavit, Capitulum pro suo jure, salkem delegato; Regulares pro suâ exemptione.

Dico itaque, Capitulum punire posse, in N. dicam debere, eos Regulares suo juri convocatorio, & litterarum examinatorio, contumaces, simul tamen secularibus absolutionem impertientes. Non posse autem eos punire, ut resistunt novum examen subire. Loquor semper de Regularibus approbatis à de-

N. 284. à demortuo Episcopo, etsi illimitatè. Secunda pars liquet quia cum neget Capitulo jus examinandi Regulares à prëmortuo Episcopo approbatos, siue hoc sit ex Clem. IV. privilegio à ferè omnibus asserto; siue potestas examinandi personas Regulares non sit ordinaria in Episcopis, sed purè delegata, adeo ut ea potestas ad Capitulum non transeat, consequenter dicti Regulares approbati, non sunt inobedientes, & multo minus contumaces, si examen Capituli subire nolint.

N. 285. Prima pars quoque liquet ex à me adductis in favorem juris convocandi Regulares approbatos, & examinandi litteras, quod jus Capitulo inesse ostendi, tum à priori, ratione sui officij, est enim Dominus, Custos, & Pater gregis vidui, nec hoc ab aliquo negari potest; clara est enim juris Regula, quod omnia jura prëmortui Episcopi transeant ad Capitulum Sede vacante, siue ea sint spiritualia, siue temporalia, atque adeo vis coactiva, & defensiva eorum, ut tradit P. Leuren. qu. 456. Lotterius de re beneficiaria lib. 2. Pignatell. tom. 5. consult. 24. n. 3. & alij, tum à posteriori, eo quod nisi tale jus concedatur Capitulo vocandi dictos Regulares, eorumque litteras examinandi, periculum erit, ut approbati se intermiscant non approbati. Cum ergo juxta legem naturalem sit, ut cuicumque convenit jus, conveniat quoque potestas defendendi suum jus, imò interdum potestas offensiva alterius, quæ tamen offensio tunc ob contumaciam violentis sit defensio, ut patet in eo, qui ex moderatione inculpate tutelæ occidit aggressorem occidere promptum; consequenter, si Capitulum est viduari gregis Dominus, & Custos, non tantum habet jus jurisdictionis in gregem, vetando secularibus, ne dictis contumacibus Religiosis sua peccata dependant, sed coactivum contra sui gregis aggressores, qui independentè à Domini, seu Capituli placito, imò eo invito seculaream gregem docere, pascere, absolvere tentent. Profecto ab illis, qui de hac meâ responsione conquesturi sunt, & fortè dicturi, me, ut alicui adularem, in hanc responsionem venisse, cum tamen mihi temper in votis fuerit dictum magni Gersonis, plus amandam veritatem, quam potestatem, siue secularem, siue spiritualem: quæro, inquam, ab istis, an in suarum rerum familiarium socios, aut in suæ pugne commilitones, aut in suæ jurisdictionis consortium, oculis clausis admitterent viros sibi non notos, ne quidem exhibitis fidelitatis, & prudentiæ, & vigoris, & doctrinæ propriè authenticis litteris, quin

ab ovo inobedientes? Respondeant, & pendant, quod tibi non vis, alteri ne feceris. Puniri igitur hi contumaces Religiosi à Capitulo poterant, servatâ proportionatâ contumaciâ inter, & poenam mensurâ; si puniri recitent, ab absolvendo abstineant.

Confirmo quia omnia jura clamant, quod causa honoris sit nimis ardua: si ergo ob causam arduam censuræ infligi possunt, cur non à Capitulo in eum inurbanum, & contumacem Regularem? etenim honor pro dignitate mensurâ augetur, & quo quis maiori præminet dignitate, eo magis ab alienâ inobedientiâ dehonatur. Quid autem Sede vacante eminentius Capitulo? quid minus à Regulari expetibile, quàm quod tum Capitulo reverentis obedientiæ gratiâ, tum ipsius Regularis maiori, ni dixerim, magis vanæ exultationi, conducit, videlicet laudabilis suæ approbationis litteras exhibere? Quid ni igitur Regularis iste à Capitulo puniatur, & quidem, si post tentatâ à Capitulo suaviora omnia remedia, ferreus in suâ contumaciâ, in absolvendo seculares persistat? Cur superadditâ hac novâ contumaciâ causâ, quæ quidem ad Confessionis Sacramentum attinget, & dominium Capituli in suum gregem perturbat, & debilitat? Cur, inquam, instantibus his omnibus circumstantijs, Capitulum non poterit, eum inurbanum, & contumacem sui domini, sui que gregis perturbatorem ab absolvendi facultate suspendere, ut in simili Clem. X. de Episcopis definit? Quin audiatur M. Don. tr. 13. qu. 29. pag. mibi 305. qui querit, an Regulares lacerantes Episcopi cedulones incidant in excommunicationem eo scripto contentam? & postquam negavit, nisi exprimantur eâ in cedulâ Religiosi; quia excommunicatio lata per verba generalia non comprehendit Regulares, ob sua privilegia; subdit tamen rem attentione dignam; quod licet Regularis lacerans non incurrat excommunicationem terminis generalibus latam, potest tamen Regularis ille ab Episcopo puniri ut inurbator, & offensus sui jurisdictionis, ut notant DD. in cap. 1. de officio Delegati. Nec obstat quod sit persona exempta, & in dignitate constituta, ait Farinacius in praxi crimin. citatis pluribus qu. 114. n. 64. imò (N.B.) potest uti suspectus de heresi ab Inquisitore interrogari, quid sentiat de potestate Prælatorum, & censuris Ecclesiæ, ait Pegna 3. p. Director. Inquisit. & Genuensis in sua praxi cap. 8. n. 6. si ergo perturbantes Episcopi jurisdictionem possunt, etsi Regulares sint, puniri per censuras, & ideo Tridentinum sess. 25. cap. 3. ait Regulares excommunicari posse, si impediunt Episcopum,

N. 287. *pum*, ne utatur suis insigniis: cur non proportionē prudenter, ut debet, servata, Pro-Episcopus Sedis vacantis poterit accitos ad comparandum Regulares approbatos, ut suas litteras examini subijciant? Pro-Episcopus, inquam, contumaces ad utrumque Regulares, simul tamen absolventes seculares, post omnia alia tentata urbanissimi juris remedia, cum Regularē a facultate absolventi suspensum declarare non poterit? Pudet, me diutius in tam fordida inurbanitate detinere. Caveat tamen Capitulum, & Pro-Episcopus, ne inurbanitate, & contumacia aliena raptus, indifferetio suo censurarum igne, maius excitet scandalum, & incendium. Pluant censure pacato Caelo, ut ros; non irato Caelo ut fulmina evibrentur.

N. 287. Replicabis r. quod quidquid juris tribuitur Capitulo Sede vacante, nil faciat ad rem nostram: et si enim a jure communi tribuatur Capitulo Sede vacante omne jus, quod inerat Episcopo, totum hoc non habet locum in Regularibus, qui ratione suorum privilegiorum a jure communi exempti sunt: ergo Capitulum nullum habet jus in Regulares approbatos. Secundo, quia per propria privilegia exempti sunt a jurisdictione Episcoporum, & non nisi per Bullam 18 Greg. XV. Inscrutabilis, aliorumque Pontificum in pluribus subditi fuere Episcopis, eaque potestas collata Episcopis supra Regulares, est ex pura delegatione Pontificum, non vero ex ordinaria Episcoporum, adeoque nullo modo transit ad Capitulum: ergo Capitulum nil potest contra Regulares. Tertiò,

N. 288. *Gregor. XV.* quia etiam dato quod jure communi Regulares forent subditi Episcopis, ut docent Navar. *com. 2. de Reg. n. 63.* & Barbosa, & plurimi alij: hoc tantum valet antequam Regulares ornarentur tot privilegijs, non post ea: ergo multo minus Capitulum habet jus in Regulares. Quartò, quia etsi daretur quod non tantum jure communi, sed etiam jure officij Episcopalis Regulares subderentur Episcopis, & hæc potestas jurisdictionis foret ordinaria in Episcopis, adeoque transiret ad Capitulum Sede vacante; attamen Pontifices ei juri innato officio Episcopali derogarunt per concessa privilegia: ergo etiam derogavit juri, quod in Capitulo erat

N. 289. *Navar. Barbosa.* delegatum. Quintò, quia M. Passer. expressè negans *art. 1. n. 328.* quod Capitulum possit Regulares a confessione suspendere, negat *num. 1082. & pag. 264.* ipsis Episcopis convenire jus procedendi per censuras contra Regulares, adeo ut licet Concilium Tridentinum præcipiat Regularibus, ne audiant confessiones secularium, nisi sint ab

N. 290. Episcopo approbati, neve prædicent eo contradicente, *sess. 5. cap. 2. & sess. 24. c. 4.* attamen Regulares in his inobedientes, nequebant, ut etiam fatetur Fagn. *cap. Cum capel. la n. 21. de Privil. ex vi* Tridentini puniri ab Episcopis. Quare totum jus, quod hodie competit contra Regulares Confessores, est ex Bulla 18. Gregor. XV. *Inscrutabilis*, confirmata à Clem. X. & Innoc. X. & XII. omnis alius Pontificum Bullis, & Congregationum Responsis. De hoc legi potest idem M. X. Passer. *n. 1085.* recitans Breve Urbani VIII. ad Episcopum Gienensem, & Innoc. X. ad Episcopum Angelopolitanum. Quæ Brevia aliqui, immenso tamen, volunt non esse universalia, & ubique acceptata. Vide etiam de ipso Breve Urbani Barbastrensem *pag. 981.* & Frasso *l. c.* ergo si Episcopi ex potestate delegatâ a Greg. & ratihabita à citatis Pontificibus, punire possunt Regulares ab Episcopo non approbatos, absolventes tamen; & concionatores, contradicente Episcopo, concionantes, ut Clem. X. expressè confirmat: quo vel levi fundamento dicitur, quod Capitulum Sede vacante punire possit Regulares a mortuo Episcopo approbatos, resistentes tamen se præsentare, suæque litteras examini subijcere, simul tamen absolventes?

N. 291. Fateor me tot, & tanta hac in replicâ contrariarum, ut Adversarijs obsequer, quæ 291. prolixissimo tractatu egerent; nempe, an Episcopi ante Regularium privilegia jus aliquod in Regulares haberent? nullum enim habuisse asserit M. Passer. *n. 138.* Quale habuerint post concessâ privilegia; quale modo post Tridentinum, & post revocata à Tridentino; & multò magis post Gregorij Bullam privilegia? Rursus, an illud jus Episcopis, modo contra Confessores Regulares concessum, fuerit in Episcopo ordinariū, an purè delegatum: nam, ut rectè advertit Gonzalez Tellez *lib. 1. Decret. tit. 3. c. 12.* *Concil. Trident.* Licet, & Barbosa in *hunc ipsum locum*, alijs, quæ plures, citatis pluribus juris textibus, quod si causa aliqua committatur Ordinario ex speciali delegatione, si ejus causæ cognitio jure communi ad eum judicem spectabat, non ideo Judex ille sit delegatus, sed tantum ejus jurisdictio de novo excitatur: ergo per hoc quod à Gregorio XV. & alijs Pontificibus delegetur Episcopis jus puniendi Regulares sine licentiâ concionantes, & absolventes, excitatur jus, (si casu Episcopi habuere puniendi Regulares) non vero illud purè delegatur. Demum, quale jus transcat in Capitulum Sede vacante. Hæc tamen omnia sunt inter Doctores oppositum

opinantes incerta, & nec faciunt, nec ad rem facere possunt: Non possunt, quia certum aliquid statui debet remediū pro damnis ingruentibus. Non faciunt, quia plane incerta sunt: quodcumque enim quis tueatur, nostra doctrina subleat; nimirum, quod per concessa Regularibus privilegia ad summum revocatum sit jus, ne Capitulum approbatus Regularis examinet; non vero jus, ne eos convocet, & litteras exhibeat; & data contumacia eos puniat.

N. Hæc mea doctrina ex ipsismet Pontificum Bullis constat, præcipue ex Bulla Greg. XV. Urb. VIII. Clem. X. Innoc. X. & XII. qui in terminis distinguunt Regularem concionantem renitente Episcopo, & concionantem eo non renitente: in terminis absolventem sine approbatione Episcopi, seu renitente positive Episcopi: (hoc enim venit per non approbatum; non autem venit purè non approbatus, nam jus absolvendi in Confessore approbato ab Episcopo antecedenti durat utque dum à sequenti revocatur, sed venit Regularis, cuius approbatio à novo Episcopo revocatur) in terminis, inquam, distinguunt absolventem renitente Episcopo, & absolventem eo non renitente, quatenus antecedentis Episcopi approbationis litteras non revocavit: ergo idem prorsus in nostro casu dicendum. Aliud est absolvere non renitente Capitulo; aliud eo renitente: renititur autem Capitulum dum Regulares convocat, & approbationis litteras petit. Rursus sicut dicti Pontifices non tantum dictas opiniones, quod quis absolvere, & concionari possit renitente Episcopo, & Ordinarijs, damnant, ut constat ex Clem. X. sed etiam jus dat illis, ut Episcopus tali suo juri renitentes severe puniat, suspensâ concionandi, & absolvendi licentiâ, ut Innoc. XII. decernit: ita à pari Capitulum, Sede vacante, resistentes huic suo juri, nequis Regularis approbatus absolvat, nisi se præsentet, suasque litteras exhibeat, punire poterit eâ suspensionis poenâ.

N. Confirmo: Certum est quod si privilegia in iniquum alterius gravamen non cedant, sint late interpretanda; e contra si cedant, strictè intelligenda. Cum ergo Clem. IV. clausula, quâ Regularibus sub demortuo Episcopo concionantibus, & absolventibus, privilegium dat, ut Sede vacante concionandi, & absolvendi sæculares licentiâ utantur, subsistat admissio in Capitulo jure, ne Regularis approbatus absolvat sæculares nisi se præsentet, suasque litteras examini subiciat; & negato dumtaxat in Capitulo jure examinandi eos Regulares approbatus, quale con-

cedit Barbastrensis, & M. Donatus: e contra si illud Clementis privilegium ita interpretemur, ut revocet jus Capituli, convocandi Regulares approbatus, & examinandi eorum litteras, cedat in iniquum Capituli gravamen: si enim Capitulum est Dominus gregis sæcularis, tenetur eum non fidere viro sibi incognito, renitenti suas litteras exhibere: quibus perpensis, ejus aptitudo, quoad absolvendos sæculares, cognosci posset: quin tenetur hunc virum à suo grege segregare, & punire in sui gregis defensionem: hinc fit quod totum Clementis privilegium in hoc dumtaxat consistat, quod Capitulo non conventiat jus examinandi Regulares approbatus; simul tamen Capitulo insit jus eos convocandi, & litteras examinandi. En mea mens ad veritatis limam, & in Capituli, & Regularium obsequium, & utrorumque tranquillitatem, digesta.

§. VI.

Compendiosa confessionum ex absolutionis nullitate invalidarum synopsis, & operis conclusio.

SUMMARIUM.

Confessiones ex nullitate absolutionis invalide, n. 295. ad 298.

Personis dictum, n. 299.

Quid toto opere præstiterim? Ibid.

Nemo damnatur nisi ob violatas certas leges, n. 300.

Plures sparsi totâ hæc disputatione confessiones, non quidem ex parte penitentis, seu ex defectu doloris, propositi, integritatis invalidas, sed ex parte Confessoris absolventis invalidas: hic enim est Decretorum recitatorum scopus. Quia tamen, quod sub unum collocatur intuitum, facilius tenetur, & firmius, ideo, ut Confessoribus, minime dicta Decreta callentibus, indulgeam, brevi hæc synopsis eas arctare duxi.

Cum ergo invalida sit data à non approbato absolutio, ut docui n. 36. 46. 72. hinc inferitur 1. Sacerdotem non approbatum invalide absolvere alium Sacerdotem, ut num. 39. dixi.

2. Invalide Parochum suas absolutionis vires quoad suas oves, committere Sacerdoti non approbato, *ibid.*

3. Invalide Regularem, etsi iniuste reprobatur ab Episcopo, absolvere. Idem dicendum de Sacerdote sæculari, n. 46. 75.

4. Invalide Sacerdotes, quicumque illi sint, ab Episcopo loci, in quo confessiones audiunt, non approbatus, absolvere sæculares, sive vi Cruciatæ, sive vi privilegiorum, n. 64.

5. In-

5. Invalide quoque Sacerdotes, quicumque sint, suæ approbationis limites excedentes, absolvere, *ibid.* & n. 72. 183.

N. 297. 6. Invalide Confessores, sive sæculares, sive Regulares sint, absolvere Religiosos, non habitæ à Prælato Regulari, cui poenitentes subfuerint, approbatione: etsi hoc fieret vi Cruciatæ, n. 65. 74. 75. 92.

7. Invalide Confessor, etsi Regularis, approbatus ab Episcopo antecedenti, renitente sequenti ejusdem Diocesis Episcopo, absolvere, sive vi Cruciatæ, sive privilegiorum, n. 87. 88. 89. & n. 147. ad 155. quibus in locis docui quæ confessiones vi Cruciatæ, aut privilegiorum sint, & non sint validæ.

8. Invalide alibi approbatus, non tamen ubi absolvit, hic absolvit.

9. Invalide absolvit, qui sub opinione tenuit, dubiè, aut incerto, aut probabiliter tantum probabili, de jurisdictione, absolutionem impendit, n. 147. 188.

N. 298. 10. Nulla est absolutio, independens ab Episcopo Diocesano, etsi data vi Cruciatæ, n. 72. 75. 92.

11. Nulla collata Religioso independens à suo Prælato, etsi vi Cruciatæ, n. 74. 92.

12. Nulla data, sive à Sacerdote sæculari, sive à Religioso, si sine speciali licentiâ Moniales absolvat, n. 72.

13. Nulla, etsi Confessor casus aliquos Papæ reservatos validè absolvere possit, si sine speciali Episcopi indulto absolvat casus ipsi Episcopo reservatos: esto ab eo Episcopo quoad alios casus foret approbatus, n. 72. 75.

14. Nulla data sub prætextu quod privilegia revixerint, aut aboleri nequiverint, n. 72. 75.

15. Nulla data à simplici Sacerdote illi, qui habet Beneficium curatum, n. 75.

16. Nulla data à Parocho extra sui Episcopatus limites degenti, etsi collata Parochiano sue Parochiæ, n. 198.

17. Nulla etsi collata suo poenitenti in alienâ Diocesi, in quâ Confessor non est approbatus, n. 82. quo loco alias refero absolutiones nullas. Ex his lector facile conjicere poterit alias confessiones ex absolutionis nullitate nullas.

N. 299. Concludo cum magno Theologiæ Scholasticæ, & Mysticæ Cancellario, Parisiensis Facultatis ornamento, cujus textum supra retuli n. 61. & quia in eo admirabile latet pro Theologis & quibusque studiosis consilium, ideo sæpius citandum, & jugi memoriâ retinendum. Ait Theologorum scho-

pum non alium esse debere quam veritatem, non vero favere potestati sæculari, plus quam spiritali, aut plus spiritali, quam sæculari. Clausis ergo ad similes humores respectus oculis, ijque in solam veritatem fixis, discere, docere, consulere, resolvere debemus. An ita me gesserim, qui *jaucui me, Dominus est.* Docui, quæ scivi, certa ut certa, incerta ut incerta. Neminem læsi, etsi aliquando duriuscula aliorum verba, & animositates retulerim. Quemlibet Adversarium in prelo habui. Opinionem, non opinantem; doctrinam, non Doctorem impugnavi. Indigam, vel Probabilitatis nomine, tennem, invidiam, probabilem Probabilitatem respui, & solam certam penes utriusque sententiæ adversæ Patronos, Probabilitatem admisi. Tutorem, & Probabiliorem consului; legem tamen, sub gravi obligantem, admittere utramque, aut alterutram, negavi. Ostendi, quod si tutius, aut probabilius sub lege foret, sub lege quoque foret, vel peccare formaliter, vel errare formaliter. Demonstravi, nil mali, & laxi ab illâ sententiâ generali de licito ulu oriri, sive sequenda tutioris, sive probabilioris, sive neutra, sed satis minus tuta, minus, certo tamen probabilis præctica: sed omne malum à Tutoria, Probabiliorista, & Probabilista derivari, qui particularibus opinionibus dant, vel continentem à peccato formali, vel maiorem, aut minorem probabilitatem, cum omni careant. Adverti longè plus timendas opiniones lætætitatis, & rigoris fucos larvatos, si sub lege statuuntur, quam libertatis prætextu inductas: hæ enim malum suum ocyus produunt, illæ occultant, eaque tendunt ut quibet pro libito vivat, & Dei lex fiat illis servata impossibilis. Tandem indicavi ad finem *dispositi* N. 29. quod quotquot æterno incendio, culpe 300. bili facto, & fato se destinant, non est obviolas leges incertas inter T. sed obculcatas certissimas, & patentes Decalogi, & Ecclesiæ leges. Utinam, utinam omnis Catholicus grex certa Dei, & naturæ, & gratiæ præcepta, omnibus Theologis indubitata servaret! Quam illico Infernus ocellus, Cælum apertum! Faxit luminum Pater, & Mater, ut quæ ijs, ni fallor, inspirantibus, & faventibus aggressus sum, in ejusdem SS. Triadis, & Christi Servatoris, & Dapare gloriam, animarumque salutem cedant: & ut cedant, omne meum Alpha, & Omega subijcedant, omne meum Apostolicæ judicio, cuius in gregis emolumentum hæc, ut ut potui, digessi.

L A V S D E O.